

FIȘA DISCIPLINEI

Geologie si Geocronologie Izotopica

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Biologie si Geologie
1.3. Departamentul	Geologie
1.4. Domeniul de studii	Geologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Geologie Aplicata
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Geologie si Geocronologie izotopica				Codul disciplinei		BME9102
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. Univ. Dr. Constantin Balica			
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. Univ. Dr. Constantin Balica			
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Ob	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI) (se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					26
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					22
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					18
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități [de ex.: comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				98	
3.8. Total ore pe semestru				154	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Geochimie, Petrologie Magmatica si Metamorfica, Petrologie Sedimentara, Geotectonica
4.2. de competențe	Chimie Generala, Fizica Generala, Matematica generala;

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotata cu videoproiector performant
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sala de seminar dotata cu videoproiector performant, computer (desktop/laptop), acces internet

6.Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	• Studentii vor castiga deprinderi in folosirea metodelor geochimiei izotopice pentru urmatoarele aplicatii: - C1. Geocronologie; - C2. Trasarea izotopica a proceselor si evenimentelor geologice; - C3. Evolutia si diferentierea crustei continentale; - C4. Paleoclimatologie; - C5. Paleomediul si mediu inconjurator.
Competențe transversale	• CT1. Petrologie magmatica/metamorfica/sedimentara • CT2. Dinamica mediului inconjurator

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Descrierea modului in care variatiile in abundentele izotopice ale elementelor chimice sunt folosite pentru a intelege dinamica terestra si cum pamantul a evoluat de la formarea sa pana azi
7.2 Obiectivele specifice	• Intelegerea structurii nucleelor atomice si cum aceasta afecteaza stabilitatea nucleara; • Intelegerea tehnicilor de datare radiometrica a materialelor si evenimentelor geologice; • Explicarea si intelegerea prezentei nuclizilor extincti in perioadele timpurii ale sistemului solar si terestru si a modului in care acestia ofera dovezi despre stadiile timpurii de evolutie ale acestora; • Intelegerea modului in care izotopii radiogeni (Sr, Nd, Hf, Os, Pb) pot fi folositi ca trasori pentru descifrarea proceselor geologice si celor specifice bazinelor oceanice, incluzand evolutia crustei continentale si a mantalei precum si a circulatiei apei marine in bazinele oceanice; • Folosirea izotopilor de H, B, C, N, O si S in petrologie magmatica, sistemele hidrotermale, paleontologie si arheologie; • Explicarea modului in care izotopii carbonului, azotului si sulfului pot fi folositi in reconstituirea evolutiei vietii; • Explicarea modului in care izotopii de carbon si sulf pot fi folositi pentru intelegerea interactiunii dintre magme si rocile inconjuratoare si geneza zacamintelor; • Explicarea modului in care izotopii de oxigen si carbon sunt folositi pentru intelegerea ciclului carbonului si pentru reconstituirea istoriei climatice a planetei, incluzand efectele antropogenetice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Fundamente fizice 1.1 Introducere; Fizica nucleului; 1.2 Dezintegrarea radioactiva; Nucleosinteza	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbaterea	2 ore

2. Geocronologie 2.1 Ecuatiile dezintegrării radioactive; Creșterea izotopilor radiogeni; 2.2 Sistemul izotopic K-Ar 2.3 Sistemele izotopice Rb-Sr și Sm-Nd 2.4 Sistemele izotopice Lu-Hf, Re-Os; Alte sisteme izotopice	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
3. Geocronologie 3.1 Sistemul izotopic U-Th-Pb 3.2 Izotopi cu viața scurtă ai seriei de dezintegrare U-Th	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
4. Geocronologie 4.1 Izotopi cosmogenici (^{14}C , ^{36}Cl , ^{10}Be , etc), Datări Fission Track 4.2 Cosmochimie și Cosmocronologie 4.3 Metode analitice	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
5. Geochimia izotopilor radiogenici 5.1 Geochimia izotopica a mantalei terestre 5.2 Modele geochimice ale mantalei terestre	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
6. Geochimia izotopilor radiogenici 6.1 Izotopii seriei de dezintegrare a U și generarea topiturilor 6.2 Evoluția mantalei și a crustei	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
7. Geochimia izotopilor radiogenici 7.1 Evoluția crustei continentale; zone de subducție	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
8. Geochimia izotopilor stabili 8.1 Principii de bază 8.2 Procese de fracționare 8.3 Standarde	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
9. Izotopi stabili: Hidrogen 9.1 Informații generale 9.2 Procese de fracționare 9.3 Standarde 9.4 Interpretarea rezultatelor	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
10. Izotopi stabili: Oxigen 10.1 Informații generale 10.2 Procese de fracționare 10.3 Standarde 10.4 Interpretarea rezultatelor	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore
11. Izotopi stabili: Carbon 11.1 Informații generale 11.2 Procese de fracționare 11.3 Standarde 11.4 Interpretarea rezultatelor	▪ expunerea combinată cu metode activ-participative ▪ observarea sistematică și independentă ▪ dezbateră	2 ore

12. Izotopi stabili: Sulf 21.1 Informatii generale 21.2 Procese de fractionare 21.3 Standarde 21.4 Interpretarea rezultatelor	- expunerea combinată cu metode activ-participative - observarea sistematică și independentă - dezbateră	2 ore
13. Izotopi stabili: Azot 13.1 Informatii generale 13.2 Procese de fractionare 13.3 Standarde 13.4 Interpretarea rezultatelor	- expunerea combinată cu metode activ-participative - observarea sistematică și independentă - dezbateră	2 ore
14. Aplicatii ale izotopilor stabili in interpretarea proceselor geologice	- expunerea combinată cu metode activ-participative - observarea sistematică și independentă - dezbateră	2 ore
Bibliografie Dawson, T.E., Siegwolf, R.T.W., (Eds.), 2007. Stable isotopes as indicators of ecological change. Academic Press, 417 p. Dickin, A. P., 2005, Radiogenic Isotope Geology – 2nd ed. Ed. Cambridge University Press. 512 pp. Faure, G., Mensing, T. M., 2005, Isotopes: Principles and Applications -3rd ed. Ed. John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey. 897 pp. Ferronsky, V.I., Polyakov, V.A., 2012. Isotopes of the Earth's hydrosphere. Springer, 628 p. Hoefs, J., 2009. Stable isotope geochemistry. Springer, 285 p. Sharp, Z., 2017, Principles of Stable Isotope Geochemistry, 2nd Editiond. doi: https://doi.org/10.25844/h9q1-0p82 Reiners, P. W., Carlson, R. W., Renne, P. R., Cooper, K. M., Granger, D. E., McLean, N. M., Schoene, B., 2018. Geochronology and Thermochronology, First Edition. Wiley, 486 p. Valley, J.W., Cole, D.R., 2001. Stable isotope geochemistry, Reviews in Mineralogy and Geochemistry, vol. 43. Mineralogical Society of America and Geochemical Society, p. 662. White, W. M., 2015, Isotope Geochemistry. Blackwell-Wiley. 496 pp.		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminariile constau in: - rezolvarea unor seturi de probleme in tematica cursului curent; - prezentarea si discutarea rezultatelor in context geologic; - Prezentarea si manipularea unor seturi de date, precum si interpretarea datelor;	- expunerea combinată cu metode activ-participative - observarea sistematică și independentă - dezbateră	28 ore
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară si din străinătate.
- Din analiza opiniilor formulate de angajatori privind atributele preferențiale ale formației de specialiști a rezultat un grad ridicat de apreciere a profesionalismului acestora, ceea ce confirmă faptul că, structura și conținutul curriculei educaționale construită pentru acest program de studii sunt corecte, cuprinzătoare și eficiente.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală

10.4 Curs	• Intelegerea fundamentelor geochimice si termodinamice si a metodelor de operare; • Intelegerea interactiunilor dintre diverselor rezervoare geochimice terestre • Capacitatea de a extrage, sintetiza si interpreta datele in lumina conceptelor teoretice referitoare la fractionarea izotopica si geocronologie	Realizarea unui eseu pe baza unui pachet de 10 lucrări de mare impact	60%
10.5 Seminar/laborator	• Insusirea metodelor analitice si a modelarilor geochimice • Capacitatea de a manipula si prelucra informatia geochimica • Capacitatea de a extrage, sintetiza si interpreta datele in lumina conceptelor teoretice referitoare la fractionarea izotopica	Rezolvarea individuala a 4 seturi de probleme	40%
10.6 Standard minim de performanță			
• Prezența la cel puțin 80% din activitățile didactice. • Promovarea este conditionata de: ○ rezolvarea seturilor de probleme la termenele stabilite; ○ compunerea eseului			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
26.03.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:
28.03.2025

Semnătura directorului de departament

.....